

KORRALDUS

29. juuli 2022 nr 1-3/22/384

Pruunkaru küttimismahu kehtestamine 2022/2023 jahiaastal

1. OTSUS

Arvestades punktis 1 esitatud asjaolusid ja põhjendusi, kooskõlas keskkonnaministri 23.05.2013 määruse nr 27 „Jahiulukite seireandmete loetelu ja kogumise kord ning seiret korraldama volitatud asutus” § 3 lg 2, 3 ja 6, JahiS § 22 lg 2, HMS § 53 lg 1 p 2 ja p 4 ning lg 2 p 3, keskkonnaministri 30.09.2020 määrusega nr 47 kehtestatud “Keskkonnaameti põhimääruse” § 7 lõike 2 punkti 6 ja § 8 lõike 2 punkti 18 alusel,

OTSUSTAN:

1.1. Kehtestada 2022/2023. jahiaasta pruunkaru (*Ursus arctos*) küttimismahuks Eesti Vabariigi territooriumil kokku esimese osana 90 isendit ning kinnitan küttimismahu jagunemise maakondade vahel ning küttimistingimused pruunkaru küttimise korraldamiseks vastavalt korralduse lisale 1.

1.2. Tagamaks pruunkaru küttimismahust kinnipidamise, kehtestan pruunkaru jahiregistreerimise ja pruunkaru küttimisest teavitamise korra:

1.2.1 Pruunkaru jaht tuleb eelnevalt registreerida korralduse lisas 2 nimetatud jahipidamise asukohajärgse maakonna kontaktisiku juures, arvestades korralduse lisas 1 sätestatud küttimismahtu ja -tingimusi. Pruunkaru jahiregistreerimiseks tuleb asjaomase kontaktisiku telefoninumbrile saata lühisõnum (SMS), milles tuleb märkida märksõna „karujaht”, küti nimi, jahipiirkond ja jahiala (kui see on lisas 1 nimetatud), kus jahti peetakse. Lühisõnumiga registreeritud pruunkaru jaht kehtib 12 tundi arvates lühisõnumi saatmise hetkest.

1.2.2. Pruunkaru küttimisest tuleb korralduse lisas 2 nimetatud jahipidamise asukohajärgse maakonna kontaktisikut teavitada viivitamatult pärast pruunkaru küttimist, saates kontaktisiku telefoninumbrile lühisõnumi (SMS) sisuga: märksõna „karu kütitud”, küti nimi, jahipiirkonna ja jahiala (kui see on lisas 1 nimetatud) nimi, kus karu kütiti.

1.2.3. Lühisõnumi „karu kütitud“ saamisel teavitab kontaktisik viivitamatult kõiki kehtivale jahile registreerinud jahimehi lühisõnumi (SMS) teel (sisu: „karu kütitud”, jahipiirkonna ja jahiala olemasolul ka jahiala nimi, kus karu kütiti) nende ohjamisalal pruunkaru küttimisest ning küttimismahu täitumisest ka karujahi lõppemisest. Peale küttimismahu täitumist ja vastava teavituse saamist lõppeb koheselt kõigi karujahil olevate jahimeeste registreering.

1.2.4. Haavatud pruunkaru jälitamisel väljaspool jahimaad jäävale kaitsealale (sh Alam-Pedja looduskaitseala, Soomaa rahvuspark) tuleb lisaks ohjamisala kontaktisikule viivitamatult informeerida ka kaitseala valitsejat (Keskkonnaametit) lühinumbril 1247.

1.2.5. Jahi registreerimise ajavahemik on alates kella 7.30-st kuni kella 22.00-ni.

1.3. Jahipiirkonna kasutajad on kohustatud:

1.3.1 korraldama jahti viisil, mis tagaks kehtestatud küttimismahust kinnipidamise.

1.3.2. teavitama ühe ööpäeva jooksul karu tabamisest lühisõnumiga (SMS), sõnumi sisu „karu kütitud“ ja jahipiirkonna nimi, Keskkonnaameti kontaktisikuid järgmiselt:

Harju, Järva, Rapla maakond – Uno Treier, telefon 5149 565;

Pärnu ja Lääne maakond – Ivar Marlen, telefon 5304 0354;

Jõgeva, Tartu, Ida- ja Lääne-Viru maakond – Heete Ausmeel, telefon 5688 6919;

Põlva maakond – Margo Tannik, telefon 516 0148.

Valga, Viljandi ja Võru maakond – Mihkel Pastik, telefon 5304 4134.

1.3.3. teavitama jahiloo saajat kütitud isendite andmete ning bioproovide kogumise ja esitamise nõuetest.

1.3.4. esitama Keskkonnaagentuurile hiljemalt jooksva aasta 20. novembriks kütitud isendite andmed (ankeet) ja märgistatud bioproovid (lihaseproov, emasloomal emakas koos munasarjadega ja esimene premolaar).

1.4. Kehtestan käskkirjale kõrvaltingimusena käskkirja hilisema muutmise ja/või kehtetuks tunnistamise ja/või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmise selliselt, et Keskkonnaametil on õigus käskkirjaga kehtestatud pruunkaru küttimismahtu ja ohjamisalade piire muuta.

1.5. Teha korraldus teatavaks kõigile jahipiirkonna kasutajatele ja korralduse lisas 2 nimetatud kontaktisikutele.

Korraldust on võimalik vaidlustada haldusmenetluse seaduses või halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, esitades 30 päeva jooksul korralduse teatavakstegemisest vaide Keskkonnaametile või kaebuse halduskohtusse.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD KAALUTLUSED

2.1. Jahiseaduse (edaspidi *JahiS*) § 4 lg 2 p 5 kohaselt on pruunkaru (*Ursus arctos*) suuruluk. Vastavalt keskkonnaministri 28.05.2013 määruse nr 32 „Jahieeskiri“ (edaspidi *jahieeskiri*) § 5 lg-le 1 võib karule, välja arvatud poegade emakarule, pidada varitsus- või hiilimisjahti 1. augustist 31. oktoobrini karu tekitatud kahjustuste piirkonnas kahjustuste vältimise eesmärgil.

2.2. *JahiS* § 22 lg 2 alusel kehtestab pruunkaru küttimismahu igal jahiaastal Keskkonnaamet, lähtudes *JahiS* § 21 lg-s 4 nimetatud aruandest ning jahindusnõukogu ettepanekust. *JahiS* § 21 lg 4 ja sama paragrahvi lg 3 alusel kehtestatud keskkonnaministri 23.05.2013 määruse nr 27 „Jahiulukite seireandmete loetelu ja kogumise kord ning seiret korraldama volitatud asutus“ (edaspidi *määrus nr 27*) §-st 1 tulenevalt on Keskkonnaagentuur ulukite seire aruande koostaja.

- 2.3.** Eesti on koostanud Suurkiskjate kaitse- ja ohjamiskava aastateks 2022-2031¹ (edaspidi *tegevuskava*). Tegevuskava ühe olulise eesmärgina on ära toodud vajadus säilitada Eestis iga-aastaselt vähemalt 70 sama-aastaste poegadega karu pesakonna (asurkonna üldarvukus ca 650 isendit) olemasolu ning jätkata jahipidamist peamiselt liigi inimpeglikkuse säilitamiseks ja karu tekitatud kahjustuste vähendamiseks (p 7.2.1.). Keskkonnaagentuuri aruande „Ulukiasurkondade seisund ja kütmissoovitused 2022”² (edaspidi *Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruanne*) andmetel on eelmise aasta (2021) karu pesakondade arvukuseks hinnatud 85. Karu arvukus ja levik on üldist tõusutrendi väljendanud juba viimased 15 aastat ning asurkonna seisundit võib pidada väga heaks. 2020 ja 2021. aastal oli pruunkaru tekitatud kahjustuste hulk mesindusele suurim kui kunagi varem teadaolevalt. Samas tänava kevadel on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kahjustuste hulk mõnevõrra vähenenud.
- 2.4.** Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruanne sisaldab ettepanekut määrata pruunkaru esialgseks küttemahuks 2022/2023 jahiaastal Eestis maksimaalselt kokku 90 isendit, sellest Harju maakonnas 12, Ida-Viru maakonnas 13, Jõgeva maakonnas 9, Järva maakonnas 12, Lääne maakonnas 2, Lääne-Viru maakonnas 15, Põlva maakonnas 3, Pärnu maakonnas 5, Rapla maakonnas 3, Tartu maakonnas 7, Valga maakonnas 2, Viljandi maakonnas 6 ja Võru maakonnas 1. Ettepaneku tegemisel on arvestatud pruunkaru asustustihedust, juurdekasvunäitajaid, arvukuse muutust viimase nelja aasta jooksul, eelnevate aastate kütmissstruktuuri ning 2021. ja 2022. aasta kahjustuste paiknemist ja ulatust. Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruande ettepanekul 2022/2023. jahiaastal Hiiumaa ja Saare maakonnale pruunkaru küttemahutu ei kehtestatud. Aruandes on antud soovitus lubada Keskkonnaametil lisaks maakondlikuks jaotamiseks soovitatud kvoodile võimalike erakorraliste juhtumite korral, milleks on esmajoonel probleemsete ilmutamine jahiajaga vältel, lubada kütta Eestis veel kuni kuus karu.
- 2.5.** Jahi § 9 lg 3 p 1 kohaselt kuulub jahindusnõukogu pädevusse muu hulgas ettepanekute tegemine Keskkonnaametile pruunkaru küttemise korraldamiseks. Kokkuvõtte 2022. aasta mais, juunis ja juulis toimunud maakondlike jahindusnõukogude ettepanekutest pruunkaru küttemahutu suuruse ja jaotuse osas 2022/2023. jahiaastal on leitav Keskkonnaameti dokumendiregistris³.
- 2.6.** Arvestades kahjustuste esinemise sagedust ja paigutust, pruunkaru arvukuse ja levikuala laienemise soodustamist on põhjendatud kehtestada 2022/2023. jahiaasta pruunkaru küttemahutu vastavalt Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruandes toodud soovitudele. Maakondliku küttemahutu jagamisel jahipiirkondade vahel on arvesse võetud pruunkaru kahjustuste esinemist jahipiirkondades ja jahindusnõukogude esitatud ettepanekuid.
- 2.7.** 27.06.2022 tegi Keskkonnaameti poolt moodustatud suurkiskjate koostöökogu Keskkonnaametile ettepaneku⁴ kehtestada pruunkaru küttemahutu esimeseks osaks 90 isendit. Koostöökogusse kuulusid Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaameti, Keskkonnaagentuuri, jahimeeste, mesinike, loomakasvatavate, teadusasutuste ja keskkonnaorganisatsioonide esindajad. Maakondlikud küttemahud soovitatakse jaotada vastavalt Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruandes esitatud ettepanekutele. Piirkondliku jaotuse osas palutakse arvestada kahjustuste olemasolu ning küttemahud jaotada jahialguseks nii, et oleks võimalus jahiajaga jooksul operatiivselt anda lisalubasid

¹ Kättesaadav Keskkonnaameti kodulehel aadressil: <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/liigikaitse#imetajad>, 29.07.2022.

² Aruanne on internetis kättesaadav Keskkonnaagentuuri kodulehel aadressil: <https://keskkonnaportaal.ee/et/ulukite-arvukus-ja-kuttimine>, 29.07.2022.

³ Keskkonnaameti dokumendiregister <https://adr.envir.ee/default.aspx>

⁴ Protokoll on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.07.2022 nr 15-5/22/14712 all.

piirkondadesse, kus küttemahud on realiseeritud aga kahjustused jätkuvad. Keskkonnaamet nõustub nende kaalutlustega.

- 2.8.** Võttes arvesse eelpool toodud ettepanekuid ning vajadust suunata pruunkarude küttemist eelkõige kahjustuskolletesse, on Keskkonnaamet seisukohal, et karude küttemismaht on 2022/2023. jahiaastal mõistlik kehtestada mitmes osas sarnaselt eelmistele jahiaastatele, jättes osa küttemistmahust (kuni 6 isendit) jahihooaja alguseks kehtestamata (reservi). Küttemistmahu esimese osana kehtestatakse Keskkonnaagentuuri poolt soovitatud esialgne pruunkarude küttemismaht ehk teisisõnu 90 isendit. Reservi jäetavate isendite küttemistmahu (kokku kuni 6 pruunkaru) kehtestab Keskkonnaamet küttemistmahu teise osana jahihooajal vajaduspõhiselt vastavalt lisanduvate karukahjustuste esinemisele Eesti maakondades.
- 2.9.** Nendes Eesti maakondades, kus maakondade jahindusnõukogud maakonna sisese pruunkaru küttemistmahu jagamisel karukahjustusi arvesse ei ole võtnud ning ei ole teinud ettepanekut küttemistmahu määramiseks jahipiirkondadele, jagab Keskkonnaamet karude küttemistmahu jahipiirkondade vahel osaliselt ise, võttes arvesse 2022. aastal tekitatud kahjustusi ja Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruandes toodud soovitusi. Kuna 2/3 kahjustusi on aastate lõikes toimunud tavaliselt enne jahihooaja algust, on järgitud, et perioodil 1.08.2022 kuni 31.08.2022 oleks kõikides kahjuspiirkondades võimalik kütida. Küttemist lubatakse väiksemas mahus ka piirkondades kus kõrge arvukuse tõttu on kahjustuste tekkimine tõenäoline. Kui kahjustuspiirkonna jahipiirkonnad augusti kuu jooksul eraldatud küttemistmahtu ei realiseeri, siis septembris ja oktoobris võivad realiseerimata küttemistmahtu edasiste kahjustuste vältimise eesmärgil kasutada ka teised maakonna jahipiirkonnad. Eelpool toodud põhjustel on pruunkarude küttemistmisele seatud täiendavad tingimused Ida-Viru, Jõgeva, Lääne, Lääne-Viru, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakondades. Ülejäänud maakondade puhul nõustub Keskkonnaamet osaliselt või täielikult jahindusnõukogu ettepanekuga maakonna sisese pruunkarude küttemistmahu jagamiseks jahipiirkondade vahel.
- 2.10.** JahiS § 21 lg-st 2 tulenevalt on jahipiirkonna kasutaja oma jahipiirkonna piires kohustatud teostama ulukite seiret. Vastavalt keskkonnaministri määruse nr 27 § 3 lg-dele 2, 3 ja 6 hõlmab see kohustus kütitud või hukkununa leitud pruunkaru kohta andmete esitamise ja bioproovide kogumise kohustust.
- 2.11.** Kooskõlas haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) regulatsiooniga võib haldusakti anda kõrvaltingimusega. HMS § 53 lg 1 p 4 kohaselt on haldusakti kõrvaltingimuseks muu hulgas haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine. Vastavalt sama paragrahvi lg 2 p-le 3 võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel. Vastavalt JahiS § 22 lg-s 2 sätestatule otsustab Keskkonnaamet pruunkaru küttemistmahu kehtestamise kaalutusõiguse alusel. Tuginedes HMS § 53 lg 1 p 4 ja lg 2 p 3 jätab Keskkonnaamet endale õiguse ohjamisalade piiride ja küttemistmahu muutmiseks ja/või kehtetuks tunnistamiseks ja/või kõrvaltingimuse kehtestamiseks.
- 2.12.** Pruunkarude küttemistmise paremaks korraldamiseks tegid jahindusnõukogud pruunkaru küttemistmise korraldamise ettepanekutes Keskkonnaametile ettepaneku määrata maakondlikud kontaktisikud, kes vahendavad pruunkarude küttemistmise ja jahtide registreerimisega seotud informatsiooni. Jahindusnõukogudes kokkulepitud kontaktisikud on jahindusnõukogule ja Keskkonnaametile andnud kirjaliku kinnituse, et nad on nõus eespool toodud informatsiooni vahendama. Keskkonnaamet peab jahindusnõukogude ettepanekut põhjendatuks. Pruunkaru küttemistmahust kinnipidamiseks on vajalik kehtestada karujahi eelneva registreerimise süsteem kontaktisiku kaudu, tagamaks maakonnas toimuvatest jahtidest teadaamine ning kütitud pruunkaru küttemistmisest ja

võimalikust küttemismahu realiseerimisest ajakohase teabe edastamine. Võimaldamaks kiiret infovahetust, mis samas oleks taas esitatav ka hiljem, määrab Keskkonnaamet jahti registreerimise ja kütitud isendist teavitamise vormiks lühisõnumi (SMS). Maakondlike kontaktisikute nimed ja kontaktid on leitavad korralduse lisas 2 (lisatud).

- 2.13.** Kuna jahindusnõukogud arvestavad oma otsustes enne 2017. aasta haldusreformi kehtinud maakondade piiridega, samuti on oluline säilitada andmete võrreldavus varasemate aastatega, võetakse seda asjaolu arvesse ka käesolevas korralduses pruunkaru küttemismahu kehtestamisel s.o maakondadena käsitletakse jahipiirkondadest koosnevaid ohjamisalasid, mis hõlmavad Eesti maakondi nende halduspiirides enne eelmainitud haldusreformi.
- 2.14.** Karujahis võib ette tulla olukordi, kus looma haavatakse ning ei suudeta koheselt tabada. Jahis § 41 lg 1 p 3 kohaselt märgitakse haavatud suuruluk tabamise korral jahiloale lisaks tabamise ajale ka jahipiirkond, kus suuruluk tabati. Hetkel kehtiva jahiseaduse järgi on vajalik väljastada jahiluba haavatud uluki jälitamiseks, kui see lahkub esialgsest küttemispiirkonnast (jahipiirkonnast). Küttemisloa väljastab jahipiirkond, kuhu haavatud loom liigub. Samas on Eestis kaitsealasid (Alam-Pedja LK, Soomaa RP) mis on jahimaaga liitmata ning kus ei toimu tavapärasel moel jahipidamist. Kui haavatud karu satub nendele aladele, siis tuleb haavatud isendi jälitamisel viivitamatult lisaks ohjamisala kontaktisikule informeerida ka kaitseala valitsejat (Keskkonnaametit) telefoninumbril 1247, kes annab vajadusel nõusoleku haavatud looma jälitamiseks.
- 2.15.** Lihtsustamiseks maakondade ohjamisalade koordinaatorite tööd, on mõistlik kehtestada ajavahemik, millal ööpäeva jooksul saab karujahid eel-registreerida. Selleks määrab Keskkonnaamet mõistliku ajavahemikuna perioodi alates kella 7.30-st kuni kella 22.00-ni. Väljaspool määratud aega ei ole koordinaatorid kohustatud pruunkaru jahti registreerima.

(allkirjastatud digitaalselt)
Leelo Kukk
peadirektori asetäitja

Saata: Eesti Jahimeeste Selts ejs@ejs.ee, Keskkonnaagentuur, Keskkonnaministeerium, Suurkiskjate koostöökogu

Margo Tannik
jahinduse peaspetsialist
jahinduse ja vee-elustiku büroo